

Saltfjellet reinbeitedistrikt
v/ Per Thomas Kuhmunen
Borkamo
8255 RØKLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Avslag på søknad om skadefelling av gaupe i Meløy og Gildeskål - Saltfjellet reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad den 12. februar fra Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas Kuhmunen om skadefelling av gaupe i Meløy og Gildeskål kommuner.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av gaupe i Meløy og Gildeskål kommuner.

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 14. februar 2019 fastsatt en kvote på 3 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.2.3 Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.

2.2.5 Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.

2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.

2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per

år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.

- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
- 2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

I følge Rovbase er det registrert følgende tap av rein til gaupe i Gildeskål og Meløy de siste to vintrene:

- 1 rein påvist drept av gaupe i februar 2018
- 1 rein påvist drept av gaupe i april 2018
- 1 rein påvist skadet av gaupe i januar 2019 (avlivet)

Det er ikke påvist tap av sau til gaupe i Meløy eller Gildeskål siden 2014.

I følge Rovbase er siste påviste observasjon av gaupe i Meløy (ikke kadaverobduksjoner) fra 2009, ved Halså. Det er i Rovbase ikke registrert døde gauper i Meløy. I Gildeskål ble det i juli 2015 funnet rester av ei død gaupe – dette var trolig den radiomerka hunngaupa F13231Miminette som ble GPS-merket i Arjeplog i oktober 2014. I mars-april 2015 oppholdt den seg i områdene mellom Kjelling og Sundsfjorden i Gildeskål, hvor man mistet signalet i slutten av april.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland denne vinteren. Avgjørelsen ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som ikke tok klagen til følge. Departementet la i klagebehandlingen vekt på at gaupebestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for gaupe, både for landet som helhet og for region 7. Det ble også lagt vekt på at fylkesmannen er gitt betingede skadefellingstillatelser som kan iverksettes når vilkårene for dette er til stede.

Miljødirektoratet ga i brev av 14. februar 2019 myndigheten til å iverksette betinget skadefelling av gaupe til Fylkesmannen, med en kvote for betinget skadefelling på 3 dyr. Direktoratet viste til at Fylkesmannen bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes. Generelt skal det utøves en høyere terskel for å innvilge skadefelling i områder med mål om yngling av gaupe. I områder prioritert for beitedyr skal det være en lavere terskel for å innvilge skadefelling.

Konklusjon

Med henvisning til at fastlandet av Gildeskål og Meløy er en del av byrdefordelingsområde for gaupe og at omfanget av påviste tap av både sau og rein er lavt, samt at det er få påviste observasjoner av gaupe i området, vurderer Fylkesmannen at det ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling i området. Vi avslår derfor søknaden.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Gildeskål kommune
Mattilsynet
Meløy kommune
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Norske samers landsforbund NRL
Roviltnemnda i Nordland
Sametinget/Samediggi
Statens naturoppsyn

Bindal kommune
Rådhuset
7980 Terråk

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Bindal - Voengel Njaarke reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad den 18. februar fra Bindal kommune om tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner.

Vedtak

- Fylkesmannen gir Bindal kommune tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner fra og med 18. februar 2019 til og med 18. mars 2019. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.*

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

Miljødirektoratet har i vedtak av 14. februar 2019 fastsatt en kvote på 3 betinga fellingsstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.2.3 Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.

2.2.5 Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av

gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.

- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Roviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Inneværende vinter er det per 18. februar ikke registrert spor etter familiegrupper i området. De siste vintrene er det årlig påvist en eller flere familiegrupper i området. Siden 2016 er det registrert 12 døde gauper i Bindal/Nærøy-området, hvorav 3 felt på skadefelling, 8 felt på kvotejakt og 1 påkjørt. Fem av gaupene ble felt forrige vinter.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7.

Fylkesmannens vurdering

Voengel Njaarke reinbeitedistrikt har vinterbeite i de vestlige delene av distriktet, i Bindal og Nærøy kommuner. I følge Rovbase er det i vinter per 18. februar påvist fem rein drept av gaupe fra Åbjøra og vestover, den siste funnet 14. februar. Videre ble det på førjulsvinteren funnet tre rein drept av gaupe i fjellene sørøst for Åbjøra. Også tidligere år er påvist betydelige tap til gaupe i vinterbeiteområdene til distriktet. Det ble ikke funnet sau påvist drept av gaupe i området sist beitesesong.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området på Nordlands-sida er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Kvotejakt skal brukes som virkemiddel for å spre familiegrupper av gaupe mest mulig geografisk, slik at byrden for beitebrukere fordeles.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland denne vinteren. Avgjørelsen ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som ikke tok klagen til følge. Departementet la i klagebehandlingen vekt på at gaupebestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for gaupe, både for landet som helhet og for region 7. Det ble også lagt vekt på at fylkesmannen er gitt betingede skadefellingstillatelser som kan iverksettes når vilkårene for dette er til stede.

Tilgrensende områder i Trøndelag ligger utenfor forvaltningsområde for gaupe. I følge gjeldende forvaltningsplan for region 6 skal områdene utenfor forvaltningsområdet regnes som prioritert beiteområder i forhold til gaupe. Utenfor forvaltningsområdet skal bestanden av gaupe holdes på lavest mulig nivå, men forekomst må påregnes.

Miljødirektoratet ga i brev av 14. februar 2019 myndigheten til å iverksette betinget skadefelling av gaupe til Fylkesmannen, med en kvote for betinget skadefelling på 3 dyr. Direktoratet viste til at Fylkesmannen bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes. Generelt skal det utøves en høyere terskel for å innvilge skadefelling i områder med mål om yngling av gaupe. I områder prioritert for beitedyr skal det være en lavere terskel for å innvilge skadefelling.

Bindal kommune har søkt om et fellesområde som også omfatter deler av Nærøy kommune. Vi har drøftet saken med Fylkesmannen i Trøndelag. Vi viser til at det er åpnet for kvotejakt på gaupe i Nærøy, og fellingstillatelsen gjelder derfor kun for den delen av omsøkte fellingsområde som ligger i Bindal kommune.

Konklusjon

Med bakgrunn i påviste tap den siste tiden, tapshistorikk, kunnskap om gaupebestanden i området og områdets betydning som beiteland, vurderer vi at det er grunnlag for å iverksette skadefelling i deler av Bindal kommune. Vi legger også vekt på at området grenser til prioritert beiteområde i Trøndelag, hvor bestanden av gaupe holdes på lavest mulig nivå. Vi vurderer at det ikke foreligger noen andre tiltak som kan gi tilfredsstillende tapsreducerende effekt, og at et uttak av gaupe vil redusere faren for tap av rein den nærmeste tiden.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdselsforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdselsforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og selv om Fylkesmannen har åpnet for bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor.

Vi gjør oppmerksom på at dersom fellingslaget mener det er behov for å kjøre i verneområder, må det innhentes tillatelse fra vernemyndighet i forkant.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekning av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 50 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løshund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 18. februar til og med 18. mars 2019.
2. Tillatt område for felling er Bindal kommune sørvest for rett linje mellom utløp av Urdåa fra Urdvollvatnet i sjø til høyde 969 på kommunegrensa sør for Kalvvatnet.
3. Fellingforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ, og til områder hvor det nylig er dokumentert skader.
4. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no eller SMS til vakttelefonen; 47829091.
5. Sluttrapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 1. mai 2019. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
6. Bindal kommune er ansvarlig for fellingsforsøket og oppnevner deltagerer på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagerer av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instrukser.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Fylkesmannen i Trøndelag
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Nærøy kommune
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn
Trøndelag politidistrikt
Voengel Njaarke reinbeitedistrikt v/ Knut Tore Kappfjell

Saltdal kommune
Kirkegt. 23
8250 Rognan

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Saltdal og Bodø kommuner

Fylkesmannen viser til søknad den 12. februar fra Saltdal kommune om ny tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Saltdal og Bodø kommuner. Fylkesmannen ga den 25. januar tillatelse til skadefelling av ei gaupe i området. Den 12. februar ble det felt ei voksen hunngaupe ved Stornupen i Misvær.

Vedtak

- Fylkesmannen gir Saltdal kommune tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Saltdal og Bodø kommuner fra og med 20. februar 2019 til og med 19. mars 2019. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.*

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rowiltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 14. februar 2019 fastsatt en kvote på 3 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rowilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*

2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av*

gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.

- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rowiltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rowiltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rowiltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rowilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Vinteren 2017/2018 ble det registrert en gaupefamilie i indre Salten, i Junkerdal. Også de siste vintrene før dette ble det registrert en gaupefamilie årlig i tilknytning til Saltdalen/Junkerdal. Inneværende vinter er det registrert spor etter familiegruppe ved Støvset og i Junkerdal. I tillegg er det observert spor etter gauper andre steder i indre Salten, uten at det er påvist familiegrupper. Særlig lenger ned i Saltdalen og omkring Misvær/Skjerstad er det flere registreringer i Skandobs.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Siden 2016 er det registrert 5 døde gauper i Salten; 3 felt på kvotejakt i Saltdal i 2016 og 2017, en funnet med ukjent dødsårsak i Saltdal i 2018 og en felt på skadefelling i Bodø (Misvær) i februar 2019.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7.

Fylkesmannens vurdering

I følge Rovbase er det i vinter per 18. februar påvist seks rein drept av gaupe innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt:

- 3 i Skjerstad-området i perioden 15. januar – 9. februar
- 2 i Beiarn den 22. november og 8. februar
- 1 i Meløy den 29. januar

Siste beitesesong for sau ble det påvist seks sauer drept av gaupe på vestsida i Saltdal og to i Beiarn. Saltdal kommune, og da primært beitebrukere på vestsiden, har i flere år hatt de høyeste tapene til gaupe sammenlignet med andre kommuner i fylket.

Kommunen skriver at situasjonen er som tidligere beskrevet, med ca. 500 rein i området, gode beiteforhold i fjellskogen, og ytterligere funn av kadaver. Store reinokser og gjelldyr er tatt av gaupe, og man tror at den største skadevolderen enda holder seg i området. Kommunen skriver at sporing og funn av kadaver i området sannsynliggjør tilstedeværelse av flere gauper som tar rein.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Kvotejakt skal brukes som virkemiddel for å spre forekomsten av gaupe mest mulig geografisk, slik at byrden for beitebrukere fordeles.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland denne vinteren. Avgjørelsen ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som ikke tok klagen til følge. Departementet la i klagebehandlingen vekt på at gaupebestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for gaupe, både for landet som helhet og for region 7. Det ble også lagt vekt på at fylkesmannen er gitt betingede skadefellingstillatelser som kan iverksettes når vilkårene for dette er til stede.

Miljødirektoratet ga i brev av 14. februar 2019 myndigheten til å iverksette betinget skadefelling av gaupe til Fylkesmannen, med en kvote for betinget skadefelling på 3 dyr. Direktoratet viste til at Fylkesmannen bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes. Generelt skal det utøves en høyere terskel for å innvilge skadefelling i områder med mål om yngling av gaupe. I områder prioritert for beitedyr skal det være en lavere terskel for å innvilge skadefelling.

Konklusjon

Selv om det ikke er påvist noen flere tap til gaupe etter fellinga 12. februar, har vi etter en samlet vurdering kommet til at det er grunnlag for å gi fellingstillatelse på ytterligere ett dyr. Vi har da lagt stor vekt på påviste tap av sau og rein til gaupe, reindriftas tilbakemeldinger om svært store kalvetap i år og omfanget av sau erstattet til gaupe på vestsida i Saltdal de siste årene. Videre har vi vektlagt kunnskap om gaupebestanden i området og prinsippet om byrdefordeling i forvaltningsplanen. Vi vurderer at det ikke foreligger noen andre tiltak som kan gi tilfredsstillende tapsreducerende effekt, og at et uttak av gaupe vil redusere faren for tap av rein den nærmeste tiden og tap av sau til sommeren.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket – Viltloven § 21

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsselforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og evt. vernemyndighet og selv om Fylkesmannen har åpnet for bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor.

Deler av fellingsområdet berører Gåsvatnan landskapsvernområde verneområde, hvor motorferdsel ikke er tillatt. Motorferdsel i landskapsvernområde vil kreve tillatelse fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

I forbindelse med skadefellingsforsøk tidligere i vinter, ble det gitt en ramme på på kr 15 000,- til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9 og kr 80 000,- til godtgjøring av fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Fylkesmannen utvider disse rammene med hhv. Kr 10 000,- til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9 og kr 50 000,- til godtgjøring av fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a.

Maksimal døgnrats per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 20. februar til og med 19. mars 2019.
2. Tillatt område for felling er deler av Saltdal og Bodø kommuner avgrenset som følger:
Grense mot øst er E6. Grense mot nord er fra Rognan ut Saltdalsfjorden og inn Misvær fjorden. Grense mot vest og sør er opp elva til Kykkelvatn og videre inn langs bunn av Sør dalen til Kvitbergvatn og ned Russelva til E6 igjen.
3. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no eller SMS til vakttelefonen; 47829091.
4. Sluttrapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 1. mai 2019. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
5. Saltdal kommune er ansvarlig for fellingsforsøket og oppnevner deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
8. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen

avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Beitelag/sankelag i området
Bodø kommune
Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Midtre Nordland nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn

Ballangen kommune
Postboks 44
8546 Ballangen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Narvik og Ballangen kommuner - Frostisen reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til telefonsamtaler med Frostisen RBD v/ Lars Mikkel Sara angående skadefelling av gaupe i deler av distriktet. Vi viser også til telefonkontakt med Gratangen kommune v/ Torbjørn Johnsen som administrerer et interkommunalt skadefellingslag i området, samt med fellingsleder Ernst Ketil Eriksen. Videre viser vi til e-post den 26. februar fra Ballangen kommune v/ Marit Liengen hvor de informerer om at de kan påta seg å administrere eventuelt fellingsforsøk i det aktuelle området i Frostisen RBD.

Vedtak

- Fylkesmannen gir Ballangen kommune tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Ballangen og Narvik kommuner fra og med 1. mars 2019 til og med 31. mars 2019. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.*

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 14. februar 2019 fastsatt en kvote på 3 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*
- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltsforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltsforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Inneværende vinter er det påvist spor etter familiegruppe ved E6 på sørsiden av E fjorden i Ballangen og i Skjomdalen i Narvik. Det er også påvist spor etter enkelt dyr rett sør for Ballangen sentrum og ved Storvatnet/Stemnes. I september 2018 ble det registrert en antatt synsobservasjon av gaupe med unger på Håfjellhalvøya.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. I Rovbasen er det ikke registrert avgang av gaupe i området mellom Skjomen og Tysfjord siden 2002.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Reinbeitedistriktet fant i perioden 4.-9. februar åtte rein påvist drept av gaupe i vinterbeitelandet ved Vidrekfjellet/ Rånkeipen på grensa mellom Narvik og Ballangen kommuner. Videre er det funnet ett påvist tap av rein til gaupe på Håfjellhalvøya i slutten av januar. Det er også påvist ett tap av rein til kongeørn i området den 21. februar, samt at det er funnet en rein med usikker dødsårsak og en rein som er drept i ulykke, hvor reieneiere mener den ble jaget av gaupe. Det er også i løpet av januar og februar funnet fire kadaver i en annen siidagruppe i distriktet, ved Skarberget i Tysfjord kommune. To av disse var drept av gaupe, én av ukjent fredet rovvilt og en med ukjent dødsårsak.

Siste beitesesong for sau ble det påvist 12 sauer drept av gaupe på Håfjellhalvøya i Ballangen kommune. Dette var det største omfanget av påviste tap av sau til gaupe i Nordland sommeren 2018. Også i 2017 var det flere påviste tap av sau til gaupe i området.

Reinbeitedistriktet har i e-post til oss den 10. februar foreslått flere aktuelle tiltak for å forebygge videre tap til gaupe i vinterbeitelandet ved Vidrekfjellet/ Rånkeipen, hvor de blant annet ønsker at det blir iverksatt skadefelling.

Den 13. februar ga vi tilsagn om midler til reinbeitedistriktet for å intensivere tilsyn/gjeting av rein i perioden 13. til 24. februar 2019. Formålet var å få bedre oversikt over tapssituasjonen og å forsøke å begrense både tap og forstyrrelser. Vi vurderte også at det var grunnlag for å iverksette skadefelling, men værforhold tilsa at det ikke var noen relevant løsning, samt at det ikke var på plass en administrering av evt. interkommunalt fellingslag for dette området.

Gratangen kommune administrerer et interkommunalt skadefellingslag med virkeområde i Gratangen, Evenes, Skånland og Narvik nord for Rombaken. Ballangen har påtatt seg å administrere bruk av dette fellingslaget i det aktuelle skadeområdet i Ballangen og Narvik.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være

forekomst av gaupe. Kvotejakt skal brukes som virkemiddel for å spre forekomsten av gaupe mest mulig geografisk, slik at byrden for beitebrukere fordeles.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland denne vinteren. Avgjørelsen ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som ikke tok klagen til følge. Departementet la i klagebehandlingen vekt på at gaupebestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for gaupe, både for landet som helhet og for region 7. Det ble også lagt vekt på at fylkesmannen er gitt betingede skadefellingstillatelser som kan iverksettes når vilkårene for dette er til stede.

Miljødirektoratet ga i brev av 14. februar 2019 myndigheten til å iverksette betinget skadefelling av gaupe til Fylkesmannen, med en kvote for betinget skadefelling på 3 dyr. Direktoratet viste til at Fylkesmannen bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes. Generelt skal det utøves en høyere terskel for å innvilge skadefelling i områder med mål om yngling av gaupe. I områder prioritert for beitedyr skal det være en lavere terskel for å innvilge skadefelling.

Konklusjon

Det er ikke påvist tap til gaupe siden 9. februar. Men ut fra omfanget av tap av rein i månedsskiftet januar/februar, reindriftas planlagte bruke av områdene i tiden framover og omfanget av påviste tap av sau sommeren 2018, vurderer vi at skadepotensialet videre utover vinteren og til sommeren er betydelig for både sau og rein. Vi vurderer at det ikke foreligger noen andre tiltak som kan gi tilfredsstillende tapsreducerende effekt.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket – Viltloven § 21

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rowvilt i medhold av rowiltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil tre (3) snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsselforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og evt. vernemyndighet og selv om Fylkesmannen har åpnet for bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor.

Innenfor fellingsområdet ligger naturreservatene Børsvatn naturreservat, Grunnvatn naturreservat, Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn naturreservat og Fuglevasslia naturreservat, hvor

motorferdsel ikke er tillatt. Evt. motorferdsel i disse verneområdene vil kreve tillatelse fra vernemyndigheten, som er Fylkesmannen i Nordland.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 20 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 60 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18. juni 2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 1. mars til og med 31. mars 2019.
2. Tillatt område for felling er hele Ballangen kommune og Narvik kommune sør for Skjomen. Vi forutsetter at fellingsforsøk rettes mot områder med påviste tap og framtidig skadepotensiale.
3. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no eller SMS til vakttelefonen; 47829091.
4. Sluttrapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 1. mai 2019. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
5. Ballangen kommune er ansvarlig for fellingsforsøket og oppnevner deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
8. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Gratangen kommune
Håfjell beitelag
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Narvik kommune
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn

Hattfjelldal kommune
O.T. Olsens vei 3 A
8690 Hattfjelldal

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Forlengelse av tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Hattfjelldal og Grane kommuner

Fylkesmannen viser til henvendelse fra Hattfjelldal kommune v/ Lisbeth Northug og Byrkije RBD v/ Tor Enok Larsen angående forlengelse av tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Hattfjelldal og Grane kommuner. Fylkesmannen ga i brev av 5. februar 2019 tillatelse til skadefelling av gaupe til og med 15. februar. Tillatelsen ble i brev av 15. februar forlenget fram til og med 4. mars. Fylkesmannen forlenget tillatelsen med én dag per e-post og telefon den 5. mars. Fellingslaget felte en voksen hanngaupe på ettermiddagen samme dag. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på tillatelse som ble gitt per e-post og telefon.

Vedtak

- Fylkesmannen forlenger fellingstillatelse på gaupe med én dag, den 5. mars 2019. Vilkår i opprinnelig fellingstillatelse gjelder, jf. brev av 15. februar 2019.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe med følgende begrensninger:*
 - Område hvor det kan bruke snøskutere til å lokalisere og avdekke spor etter gaupe er avgrenset til en radius på 10 kilometer ut fra sentrum i skadesituasjonen i Skinnfjell-området.*
 - Det kan benyttes inntil 2 snøskutere innenfor fastsatt fellingsperiode.*
- Hattfjelldal kommune gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Auster-Vefsna naturreservat i forbindelse med gitt tillatelse til skadefelling av gaupe. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 8 i verneforskriften.*

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjonen er kun gyldig i gitt periode for skadefelling.*
- Gjelder for inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor i tråd med vedtak om skadefelling.*
- Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 84 i våpenforskriften.*

Bakgrunn og vurdering

Det har vært svært krevende sporingsforhold i store deler av fellingsperioden, og liten vits i å legge mye ressurser i fellingsforsøk. Den 4. mars ble vær- og sporforhold bedre og fellingslaget var i kontakt med flere gauper. Vi valgte da å forlenge fellingstillatelsen slik at fellingslaget kunne utnytte

gode sporforhold. Ut over dette viser vi til bakgrunn og begrunnelse i brev av 5. februar og 15. februar 2019.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Børgefjell nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Byrkije reinbeitedistrikt v/ Tor Enok Larsen
Foreningen Våre Rovdyr
Grane kommune
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Avslag på søknad om skadefelling av gaupe - Rana

Fylkesmannen viser til søknad den 6. mars fra Rana kommune om skadefelling av gaupe.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av gaupe i Rana kommune.

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet vedtok den 14. februar 2019 en kvote på tre betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Denne kvoten ble fylt den 9. mars. Direktoratet utvidet samme dag kvoten med ytterligere to gauper, hvorav den ene ble skutt samme dag. Det gjenstår dermed ett dyr på kvote for betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland fram til og med 31. mai 2019.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*

2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*

2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*

2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne*

sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.

- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Det er ikke registrert spor av gaupefamilier i Rana inneværende vinter. Men det er i Skandobs lagt inn en rekke observasjoner av gaupe, særlig i områdene nord for Langvatnet. Vinteren 2017/2018 ble det registrert to gaupefamilier i Rana. De to foregående vinterne ble det registrert en familiegruppe årlig.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Det er ikke registrert kjent avgang av gaupe i Rana i 2018 og så langt i 2019. Både i 2016 og 2017 ble det skutt en gaupe under kvotejakt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7.

Søknaden

Rana kommune søker om skadefelling av gaupe som et tapsforebyggende tiltak før beitesesongen 2019. Det vises til stor samlet belastning med både gaupe, jerv og kongeørn, til omfanget av påviste tap og registreringer av gaupeaktivitet i området.

Fylkesmannens vurdering

I Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt er det ikke påvist tap av rein til gaupe siden 2014. Det samme gjelder for tilgrensende områder sør i Saltfjellet reinbeitedistrikt. I Ildgruben reinbeitedistrikt påvises det årlig noe tap av rein til gaupe. Inneværende vinter er det per 13. mars registrert to rein drept av gaupe i Ildgruben, den siste funnet 6. januar.

Siste beitesesong for sau ble det påvist 11 sauer drept av gaupe, alle i områdene ved Røssvoll-Røvassdalen-nord for Langvatnet. Dette er en økning i antall påviste gaupetap sammenlignet med foregående år. Totalt antall sau omsøkt og erstattet til fredet rowilt i Rana har gått betydelige ned de siste 5 årene, men antall erstattet til gaupe gikk noe opp fra 2017 til 2018.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt i Nordland i 2019 på grunn av at bestanden ligger under bestandsmålet. Direktoratet har likevel vurdert at det er nødvendig å gi Fylkesmannen mulighet til å iverksette skadefelling for å forebygge tap på bufe og tamrein i områder med vesentlig potensiale for tap. Miljødirektoratet skriver i vedtak om betingede fellingstillatelser at Fylkesmannen på grunn av at bestandsmålet ikke er oppnådd, bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes.

Fylkesmannen har iverksatt skadefelling av gaupe i flere områder i fylket inneværende vinter, og per 13. mars er det skutt 5 gauper. I samtlige tilfeller er hovedbegrunnelsen for å tillate skadefelling knyttet til pågående tap av rein. I flere av områdene er også hensynet til sauenæringa vektlagt som et tilleggsargument. Det er ikke noen pågående tapssituasjon i det aktuelle området i Rana. Vi har forståelse for at sauenæringa ønsker å felle gaupe som et tapsforebyggende tiltak før beitesesongen 2019, men med det handlingsrommet som Fylkesmannen har til skadefelling i vinter vurderer vi at det ikke er grunnlag for å tillate skadefelling i Rana som omsøkt. Derfor avslår vi søknaden.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rana Sau og Geit
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas
Kuhmunen
Borkamo
8255 RØKLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Avslag på søknad om skadefelling av gaupe - Saltfjellet reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad den 8. mars fra Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas Kuhmunen om skadefelling av gaupe.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av gaupe i Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet vedtok den 14. februar 2019 en kvote på tre betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Denne kvoten ble fylt den 9. mars. Direktoratet utvidet samme dag kvoten med ytterligere to gauper, hvorav den ene ble skutt samme dag. Det gjenstår dermed ett dyr på kvote for betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland fram til og med 31. mai 2019.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*

2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*

2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*

2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per*

år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.

- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
- 2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Roviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Vinteren 2017/2018 ble det registrert en gaupefamilie i indre Salten, i Junkerdal. Også de siste vintrene før dette ble det registrert en gaupefamilie årlig i tilknytning til Saltdalen/Junkerdal. Inneværende vinter er det registrert spor etter familiegruppe ved Støvset og i Junkerdal. I tillegg er det observert spor etter gauper andre steder i indre Salten, uten at det er påvist familiegrupper. Særlig lenger ned i Saltdalen og omkring Misvær/Skjerstad er det flere registreringer i Skandobs.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Siden 2016 er det registrert 6 døde gauper i Salten; 3 felt på kvotejakt i Saltdal i 2016 og 2017, en funnet med ukjent dødsårsak i Saltdal i 2018 og to felt på skadefelling i Bodø (Misvær) i februar/mars 2019.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7.

Søknaden

Søknaden gjelder fellingstillatelse på ytterligere ei gaupe i Saltfjellet reinbeitedistrikt etter at det ble felt to gauper på skadefelling den 12. februar og 8. mars. I søknaden vises det til at skadefellingslaget har registrert stor aktivitet og mye gaupe både innenfor og utenfor fellingsområdet i vinter. Det vises til registrert gaupeaktivitet, funn av kadaver og taps- og produksjonssituasjonen generelt for distriktet.

Det vises til behov for stabil avskytning, slik at man unngår «jojo-forvaltning» som distriktet mener de har hatt de siste årene.

Fylkesmannens vurdering

I følge SNO og Rovbase er det i vinter per 13. mars påvist 11 rein drept av gaupe innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt:

- 6 i Skjerstad-området i perioden 15. januar – 12. mars
- 2 i Beiarn den 22. november og 8. februar
- 2 helt øst i distriktet den 12. mars
- 1 i Meløy den 29. januar

Siste beitesesong for sau ble det påvist seks sauer drept av gaupe på vestsida i Saltdal og to i Beiarn. Saltdal kommune, og da primært beitebrukere på vestsiden, har i flere år hatt de høyeste tapene til gaupe sammenlignet med andre kommuner i fylket.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Summen av påviste tap til både rein og sau det siste året, samt tapssituasjonen generelt for de to beitenæringene i området, var grunnlaget for at Fylkesmannen har gitt tillatelse til felling av to gauper. Vi vurderer at det per i dag ikke er riktig å åpne for ytterligere felling av gaupe i dette området. Vurderingen er gjort med bakgrunn i at det allerede er felt to gauper i området, hensynet til byrdefordelingsprinsippet i forvaltningsplanen og kunnskap om gaupebestanden i området og i fylket som helhet. Vi mener at ytterligere fellingstillatelse på gaupe i området i år kun vil være aktuelt dersom det oppstår klare akutte tapssituasjoner i reindriften eller sauenæringa.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Bodø kommune
Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Saltdal kommune
Statens naturoppsyn

Per Ole Oskal
Lønsdal
8255 RØKLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilskudd til akutte tapsforebyggende tiltak - Per Ole Oskal, Ulrikke Hopstad og Per Thomas Kuhmunen - Saltfjellet reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad av 19. mars 2019 om kr 100 000,- i akuttmidler for å samle og frakte rein bort fra Skjerstadorrådet i Bodø kommune. Vi viser også til telefonsamtaler med Oskal om saken. Videre viser vi til innsendte søknader om ordinære FKT-midler for 2019.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 30 000,- til Per Ole Oskal, Ulrikke Hopstad og Per Thomas Kuhmunen. Midlene skal gå til å samle og frakte rein bort fra Skjerstadorrådet i Bodø kommune i samsvar med søknaden..

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Dere søker om akuttmidler for å dekke kostnader med helikopter, transport og gjerdemateriell for å kunne samle og frakte rein bort fra Skjerstadorrådet på grunn av tap til gaupe.

I følge Rovbase er det i vinter påvist 7 rein drept av gaupe i områdene mellom Misvær fjorden og Dverset. Dere viser til at det er om lag 300 rein i området og svært lite kalv. Beiteforholdene er gode i skogen, men ikke på fjellet. Det innebærer at de er særlig utsatt for tap til gaupe.

For å forebygge tap av rein og sau er det i vinter gjennomført skadefelling av gaupe i området. Det ble felt en voksen hunngaue den 12. februar og en voksen hanngaue den 8. mars. To av de påviste tapene av rein til gaupe er funnet etter den siste skadefellinga, hhv. 11. og 12. mars.

Distriktet har søkt om tillatelse til å felle flere gauper. Vi avslo søknaden i brev av 14. mars med bakgrunn i at det allerede er felt to gauper i området, hensynet til byrdefordelingsprinsippet i forvaltningsplanen og kunnskap om gaupebestanden i området og i fylket som helhet. Vi skrev at ytterligere fellingstillatelse på gaupe i området i år kun vil være aktuelt dersom det oppstår klare akutte tapssituasjoner i reindriften eller sauenæringa.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til intensiv gjeting eller samling og flytting av rein som forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner. I denne saken vurderer vi at det er riktig å bruke noe akuttmidler. Vi vurderer imidlertid at antall påviste tap etter den siste skadefellinga ikke tilsier at det er en pågående akutt tapssituasjon av et omfang som gir grunnlag for å fullfinansiere søknaden med akuttmidler. Vi gir tilsagn tilsvarende kr 10 000,- per siidaandel som er i samsvar med føringene i forvaltningsplanen.

I innsendte søknader fra dere om ordinære FKT-midler for 2019, er de største omsøkte beløpene knyttet til tilleggsføring om vinteren. Etter det vi kjenner til ble dere forholdsvis seint ferdig med samling og skilling i vinter. Før vi behandler disse FKT-søknadene ønsker vi en tilbakemelding på følgende:

- Hva har dere gjort så langt i vinter mtp. føring?
- Når kom dere i gang med føringa, hvor mye rein føres og hvor står dere med rein?
- Noen foreløpige vurderinger om rovvilttap og rovviltaktivitet i områder hvor det føres.
- Hvor mye tilskudd ønsker dere i tillegg til restmidler som ble utbetalt i 2018? Er summene i innleverte søknader fortsatt relevante?

I forbindelse med en slik tilbakemelding kan dere også vurdere å søke om å benytte dele av de ordinære FKT-midlene til finansiering av samling og flytting av rein fra Skjerstodområdet, i tillegg til akuttmidlene som vi bevilger i dette brevet.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport innen 1. august 2019. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:
Mattilsynet Region nord
Statens naturoppsyn Nordland
Per Thomas Kuhmunen
Ulrikke Hopstad

Byrkije reinbeitedistrikt
v/ Tor Enok Larsen
Fiplingdalen
8680 TROFORS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2019 - Byrkije reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad av 21. mars 2019 om akuttmidler for å leie inn ekstra gjeterer i forbindelse med rovvilttap. Vi viser også til telefonsamtale med Tor Enok Larsen 20. mars.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 15 000,- til Byrkije reinbeitedistrikt. Midlene skal gå til å dekke lønn til ekstra gjeterer i perioden 21. mars til 4. april 2019.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Reinbeitedistriktet søker om akuttmidler for å leie inn ekstra gjeterer i forbindelse med gaupetap. Tidligere i vinter er det ifølge Rovbase påvist seks rein drept av gaupe i Storfiplingdalen og sørøst for Skinnfjellet. På grunn av disse tapene ble det gjennomført skadefelling av gaupe, hvor en voksen hanngaupe ble skutt 5. mars. Reindrifra melder nå om nye tap til gaupe i det samme området. SNO bekrefter at to rein er drept av gaupe de siste dagene. Reinflokken tilleggsføres, men dyrene går spredt i terrenget og er sårbare for forstyrrelser. Distriktet søker om tilskudd for å leie inn en erfaren gjeter som kan bruke god tid inne i området for å lete kadaver og forsøke å skremme bort rovdyr.

Roviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til intensiv gjeting som forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner. I denne saken vurderer vi at det er riktig å bruke akuttmidler for å intensivere tilsynet i området for å få bedre oversikt over tapssituasjonen og forsøke å begrense både tap og forstyrrelser.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport innen 1. august 2019. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:
Mattilsynet Region nord
Statens naturoppsyn Nordland

Hattfjelldal kommune
O.T. Olsens vei 3 A
8690 Hattfjelldal

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - deler av Hattfjelldal og Grane kommuner - Byrkije reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknader fra Byrkije reinbeitedistrikt og Hattfjelldal kommune den 28. mars 2019 om skadefelling av gaupe i deler av Hattfjelldal og Grane kommuner. Vi viser også til telefonsamtaler med Tor Enok Larsen i Byrkije reinbeitedistrikt og Lisbeth Northug i Hattfjelldal kommune samme dag.

Vedtak

- Fylkesmannen gir Hattfjelldal kommune tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Grane og Hattfjelldal kommuner fra og med 29. mars 2019 til og med 11. april 2019. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe med følgende begrensninger:*
 - Område hvor det kan brukes snøskutere til å lokalisere og avdekke spor etter gaupe er avgrenset til en radius på 10 kilometer ut fra sentrum i skadesituasjonen i Skinnfjell-området.*
 - Det kan benyttes inntil 2 snøskutere innenfor fastsatt fellingsperiode.*
- Hattfjelldal kommune gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Auster-Vefsna naturreservat i forbindelse med gitt tillatelse til skadefelling av gaupe. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 8 i verneforskriften.*

Vilkår for dispensasjonen:

 - Dispensasjonen er kun gyldig i gitt periode for skadefelling.*
 - Gjelder for inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor i tråd med vedtak om skadefelling.*
 - Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 84 i våpenforskriften.*

Grunnlaget for avgjørelsen - skadefelling

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rowiltforskrifta § 9. Miljødirektoratet vedtok den 14. februar 2019 en kvote på tre betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Denne kvoten ble fylt den 9. mars. Direktoratet utvidet samme dag kvoten med ytterligere to gauper, hvorav den ene ble skutt samme dag. Det gjenstår dermed ett dyr på kvote for betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland fram til og med 31. mai 2019.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.2.2 (...) Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.
- 2.2.3 Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.
- 2.2.5 Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.
- 2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.
- 2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.
- 2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.
- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
- 2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Roviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven §

5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 1. juni 2018 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2016-2018) registrert gjennomsnittlig 7 årlige ynglinger i fylket og bestanden har dermed vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Forrige vinter ble det registrert en gaupefamilie i det aktuelle fellingsområdet. Det er også registrert spor etter gaupefamilie inneværende vinter.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmannen myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering - skadefelling

Byrkije reinbeitedistrikt viser i søknaden til at gaupe fremdeles forårsaker tap i vinterbeitene. De har rein spredd over et større område og viser til at det er vanskelig å dokumentere kadaver uten å forstyrre rein. De erfarer at så snart de tøyer grensene og beveger seg inn i flokken så finner de kadaver. De viser til at de nesten daglig ser spor av gauper som går inn og ut av flokken, og at alt tyder på at skadebildet er større enn det man kan dokumentere uten å forstyrre reinen. Distriktet mener skadefelling er eneste løsning på situasjonen, og de ønsker at fellingsforsøk gjennomføres av kommunalt skadefellingslag.

Tidligere i vinter er det ifølge Rovbase påvist seks rein drept av gaupe i Storfiplingdalen og sørøst for Skinnfjellet. På grunn av disse tapene ble det gjennomført skadefelling av gaupe, hvor en voksen hanngaupe ble skutt 5. mars. Reindriften har den siste uka meldt om nye tap og stor gaupeaktivitet i det samme området. Tre rein er påvist drept av gaupe den siste uka, den siste funnet 27. mars.

I oktober 2018 ble det påvist to sauer drept av gaupe i det samme området. Videre ble det i januar-april 2018 påvist 26 rein drept av gaupe i området.

Reineierne melder om stor aktivitet av både gaupe og jerv, og at rovdyrene i tillegg til direkte tap, også forårsaker uro og jaging i en årstid hvor det er viktig med beitero for å kunne utnytte de områdene som har gode beiter.

Normalt har distriktet reinen i Sverige på denne tiden, men i år var det ikke mulig for dem å flytte dit. Distriktet tilleggsfører i området, samt at de har fått akuttmidler til intensiv gjeting. Erfaringer fra i vinter og fra tidligere vintre viser imidlertid at det er vanskelig å forebygge tap til gaupe.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Miljødirektoratet har ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland denne vinteren. Avgjørelsen ble påklaget til Klima- og miljødepartementet som ikke tok klagen til følge. Departementet la i klagebehandlingen vekt på at gaupebestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for gaupe, både for landet som helhet og for region 7. Det ble også lagt vekt på at fylkesmannen er gitt betingede skadefellingstillatelser som kan iverksettes når vilkårene for dette er til stede.

Konklusjon

Fylkesmannen legger vekt på omfanget av påviste tap i vinter, beitesituasjonen i distriktet og meldinger om stor gaupeaktivitet i området, samt erfaringer fra samme område i fjor vinter. Vi vurderer at det ikke foreligger noen andre tiltak som kan gi tilfredsstillende tapsreducerende effekt, og at det kan forventes økte tap i tiden framover dersom det ikke felles gaupe. Vi legger også vekt på at uttak av gaupe i dette området kan forventes å ha en tapsreducerende effekt for sauenæringa i området.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket – Viltloven § 21

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt.

Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe i et område med radius 10 kilometer ut fra sentrum i skadesituasjonen i Skinnfjellområdet. Dispensasjonen gjelder for inntil to snøskutere innenfor fastsatt fellingsperiode.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 84 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsselforskriften § 6. Dersom fellingslaget ønsker å transportere jegere ut i terrenget, må kommunen gi tillatelse til dette – da er det kommunen som vurderer hvilke vilkår som skal gjelde, herunder antall skutere som kan brukes. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og evt. vernemyndighet.

Motorferdsel i verneområder

Evt. bruk av snøskuter innenfor verneområder krever tillatelse fra vernemyndighet. Innenfor fellingsområdet er det naturreservater hvor Fylkesmannen er vernemyndighet og naturreservater hvor kommunen er vernemyndighet. Videre er Børgefjell nasjonalparkstyre myndighet i nasjonalpark og landskapsvernområde.

Fylkesmannen har vurdert behovet for bruk av snøskuter i Auster-Vefsna naturreservat for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe, og har gitt dispensasjon fra motorferdselsforbudet i forbindelse med fellingsstillatelsen. Vurdering og begrunnelse følger nedenfor. Dersom fellingslaget mener det er behov for å kjøre i andre verneområder, må fellingslaget innhente tillatelse fra vernemyndigheten i forkant.

Vurdering og begrunnelse

Med bakgrunn i topografien i området er det er begrensede muligheter for bruk av snøskuter i Auster-Vefsna naturreservat. I forbindelse med skadefelling innvilger Fylkesmannen tillatelse til bruk av skuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Det kan i noen tilfeller være behov for å kjøre også innenfor grensene for Auster-Vefsna naturreservat. Fylkesmannen mener den aktuelle ferdsele vil være svært begrenset og i liten eller ingen grad påvirke verneverdiene i naturreservatet. Verneverdiene er knyttet til kalkskog og skogøkosystemet i elvedalen. Området er svært artsrikt og med en rekke arter knyttet til gammel skog. Motorferdselen medfører ingen hogst eller påvirkning på skog eller planter, men kan virke forstyrrende på dyre og fugleliv. Skadefelling skjer på snøføre og påvirkningen ansees som liten. Fylkesmannen innvilger derfor dispensasjon. Dispensasjonen er i tid og omfang begrenset likt med tillatelse til skadefelling og dispensasjon fra viltlovens § 21.

Lovgrunnlag

Auster-Vefsna naturreservater ble vernet 10. november 2017. Fylkesmannen i Nordland er forvaltningsmyndighet. De fullstendige verneforskriftene for områdene er tilgjengelig på www.lovdata.no. Følgende bestemmelser er relevante for denne saken:

- Formålet med fredningene er å bevare en stor elvedal med truet, sjelden og sårbar natur med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke sjeldne naturtyper, med unik kombinasjon av størrelse, urørthet og variasjon. Området har en særlig betydning for biologisk mangfold i form av blant annet en grunnlendt, åpen reinrose-rødfangre-kalkskog som er unik og et svært høyt antall truede og sårbare arter. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. (§1)
- Dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbudt. Hunder skal holdes i bånd (kap. IV, nr. 2).
- Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk er tillatt (§4 punkt 3).
- Innenfor reservatets grenser er motorferdsel til lands og til vanns, herunder start og landing med luftfartøy, forbudt (§ 5 punkt 1).
- Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48 (§ 8).

Naturmangfoldloven §§ 8-12 er brukt som retningslinjer for vår vurdering.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 40 000,-. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i *forkant*.

Maksimal døgnstøtte per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 29. mars til og med 11. april 2019.
2. Tillatt område for felling er Hattfjelldal kommune sør for Røssvatnet og Grane kommune øst for E6.

Fellingsforsøk skal ha utgangspunkt i tapssituasjonen den siste uka, og styres til områder med ferske tap og slik at man så langt det er mulig retter jakten på skadegjørende individ.

3. Fellingslaget skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no eller SMS til vakttelefonen; 47829091.
4. Sluttrapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 28. februar 2019. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
5. Hattfjelldal kommune er ansvarlig for fellingsforsøket og oppnevner deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter

arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

8. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Børgefjell nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter

Byrkjje reinbeitedistrikt v/ Tor Enok Larsen

Foreningen Våre Rovdyr

Grane kommune

Mattilsynet

Miljødirektoratet

Nordland bonde- og småbrukarlag

Nordland Bondelag

Nordland Reindriftssamers Fylkeslag

Nordland Sau og Geit

Norges Naturvernforbund – Nordland

Roviltnemnda i Nordland

Statens naturoppsyn

Statskog Fjelltjenesten

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak - Grane kommune

Fylkesmannen viser til søknad av 9. mai 2019 fra Grane kommune om kr 15 000,- i akuttmidler til intensivt tilsyn av rein og storfe i forbindelse med observasjon av bjørn ved Laksforsmoen i Grane. Vi viser også til telefonsamtale med Torgar Eggen i kommunen samme dag, hvor vi ga muntlig tilsagn om bruk av akuttmidler til intensivt tilsyn i området. Videre viser vi til telefonsamtale med Eggen 20. mai om saken.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 25 000,- til Grane kommune. Midlene skal gå til intensivt tilsyn av rein og storfe i perioden 9.- 31. mai.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Den 8. mai ble det observert ferske bjørnespor i Grane kommune. Det ble sporet med hundeekvipasje i området og funnet kadaver av ku og kalv som var påspist av bjørn. Det var ikke mulig å fastslå dødsårsak på grunn av mye utspising. Grane kommunen anmodet miljødirektoratet om uttak av bjørnen, men direktoratet har per e-post varslet at søknaden vil bli avslått. Direktoratet viser til at det er viktig å sikre buskap mot tap til bjørn, og at Fylkesmannen kan kontaktes dersom det er behov for tilskudd til forebyggende tiltak. Det er også tatt bilde av bjørn på storfekadaveret den 19. mai, midt i beiteområdet til storfebesetningen.

Roviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til intensiv gjeting som forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner. I denne saken er det ikke påvist sikre tap til bjørn og dermed ikke noen sikker akutt tapssituasjon. Etter dialog med Grane kommune har vi likevel kommet til at de er riktig å bruke akuttmidler til finansiering av intensivt tilsyn i området den nærmeste tiden for å avdekke evt tap. Vi legger vekt på kunnskap om tapspotensiale til bjørn i reinkalvingsland, samt at bjørnen er observert midt i et beiteområde til en besetning med storfe.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport innen 1. august 2019. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:
Mattilsynet
Statens naturoppsyn